

rätta med egna medel. Men *det* ser mörkt ut.

Låt dock icke det arma folket hungra sig förderfvadt. För yttersta nöd måste hjälp gifvas.

Men förlåt mig: jag kan ej anse solidariska lån lämpliga för brödföda. När alla borga, skola *alla* hafva del i lånet. Sålunda hjälpas icke *blott* de, som ingen annan utväg hafva. Men *endast* till dem borde hjälpen sträcka sig. Må hellre lånet riskeras och blifva en allmosa. Det är då en möjlighet att hjälpa några familjer, som allsintet bröd hafva. Begär för sådant ändamål mera, än de 500 tunnorna, som beviljats, om hård nöd tränger.

10

Haf godheten avisera om Parviainens utlåning p⟨e⟩r telegraf. Han bör såsom vanligt gifva skuldsedel och säkerhet för forskottet till Undsättningsfonden i Banken.

Det är beklagligt, att de lofvade 1 000 M⟨atto⟩r mjöl torde komma sent – mot månadens slut.

Din åsigt, att utvandring kunnat förekommas genom lån åt de besutna i slutet af December, måste jag lemna i all ära. Kunde sådane lån utgifvas i stort på få händer – må så vara. Men i smått gifna åt många gå de till bröd åt låntagaren och betalning af hans skulder. Derföre finnes erfarenhet nog. När sådane /små/ anslag komma till afföring, visa arbetslistorna få torpare och inhysingar, äfven då arbetet varit kronans. För de enskildas fås ingen redogörelse alls.

20

Förlåt också att jag beklagar mig öfver en berättelse till Generalguvernören. Den låter förmoda, att hela socknar äta halm. Derom har Senaten icke fått något veta. Der synes också inga andra anslag, än det i December beviljade – deribland de tills⟨v⟩idare⟨g⟩ gagnlösa för vägar. Det togs för afgjort, att de skulle kunna till någon del användas genast för uthuggning, grussläpning och brobyggnad. Att de begärdes så tidigt vållade nedsättning för kärrdikningslånen åt enskilda. Det hade eljest kunnat frågas, om de senare kunde gifvas i stort. Men äfven det lilla, som gafs, hvad har dermed skett?

30

Idensalmi arbetet, hvarpå räknades, dröjde emedan det visade sig, att planen icke var färdig. Och när den kom, måste den gillas af Hans Majestät. Dertill hade af Ständerna begärts 200 000 m⟨ark⟩ och nu uppgafs kostnaden till en miljon!

Man talar om Din flyttning till P⟨eters⟩b⟨u⟩rg. Jag beklagar Kuopio län, om det är sannt. Ty om någonsin behöfves der nu en duglig höfding, som kan verka för botandet af det ruinerade. Men om Ditt val är ett annat, önskar jag af upprigtigaste hjerta lycka.

40

Litet Påsklof har gifvit ro till dessa rader. Haf godheten förlåta, att jag så oordentligt svarar på erhållna bref, och straffa mig derföre icke med tystnad. Några ord enskildt upplysa mera än långa officiella skrivelser.

Med Högaktning och tillgifvenhet

Din
vän och tjänare
Joh. Vilh. Snellman

881 J. V. SNELLMAN – S. H. ANTELL
ÅAB, Tjusterbysamlingen

50

Jag får förbindligast anhålla om Senat⟨en⟩ i morgon för Finansexpediti-
on – undsättningsärender.

Skulle det gå an, att äfven från Kammar- och Räkenskaps Expedition föredraga angående kronoresterna vore dermed högst brådskande. Skrifvelse från Wasa föreligger. Jag har nödgats telegraferä att inställa auktioner <tills> vidare.

Med Högaktning och Vänskap
Joh. Vilh. Snellman

N. B. Helst k<lockan> 12 f. m., om går an.

10

882 J. V. SNELLMAN – N. ADLERBERG, KONCEPT RA, JVS samling

1:o Den svåra nöden sträcker sig till större delen af tre län med en sammanlagd befolkning af 740 000 personer; nemligen:

Uleåborgs Kuopio och Wasa län samt till nordliga delen af Åbo län.

20 Omfånget och graden af densamma är omöjlig att beräkna, emedan befolkningens egna uppgifter om skörden aldrig äro fullt pålitliga, och delvis säden ännu icke är uttröskad. Dock kan man anse, att äfven största delen af den besutna befolkningen måste köpa säd; och den obesutna folkklassen är allmänt i saknad af arbetsförtjenst, hvaregenom den eljest fyller sitt behof för dagen.

I öfriga delar af landet är skörden knapp, så att äfven här behofvet måste fyllas genom spanmålsimport. Brödet göres öfverhufvud i landet af råg. Men rågskördens ringhet tvingar nu till begagnande af korn och hafra, hvarigenom brödförrådet ökas. En riklig höskörd gör hafran mera umbärlig såsom kreatursfoder. Och emedan äfven potatisskörden är ymnigare än senaste år, underhjälpes härigenom utkomsten för året.

30 2:o Hela östra delen af landet, kan äfven under vintern transportera säd från Petersburg. Någon fara för sädesbrist kan här icke uppstå. I Uleåborgs län vore behofvet för vintern fylldt, om blott privatimportörerna lyckas införskaffa den säd, de requirerat, enligt uppgift 25 000 Tch<etwert>. Till kronans magasiner har importerats

10 000 –

S<umm>a 35 000 –

||Härtill kommer den säd, som befolkningen i länet tager från Kuopio och Joensuu städer, och hvilken kan uppskattas till 1/4 del af nyssanfördä direkta import eller till

9 000 –||

40 I Wasa län anses privatimporten blifva knapp, ungefär 32 000 Tch<etwert> hvaremot till kronans magasiner, som förut innehålla

2 500 –

införskaffas

11 600 –

samt korn, hafra (från Åbo) och hvetekli motsvarande ungefär

9 000 –

S<umm>a 55 100 –

hvertill ännu kommer den säd, som under vintern införes till östra delen af länet

Till magasinerna i Kuopio län som förut innehålla

7 000 Tch<etwert>

äro införskaffade

8 000 –

50 samt från Wiborg

1 600 –

Den blifvande privatimporten uppgifves till 50 000 – 66 600 Tch<etwert> hvaraf 9 000 Tch<etwert> till Uleåborgs län.

Till Björneborgs magasin i Åbo län anskaffas 2 000 Tch<etwert>

Öfverhufvud utgör importen för kronans magasiner af råg och rågmjöl 30 000 Tch<etwert> jemte 6 400 Tch<etwert> och 20 000 pud